בעזהשי"ת

משיב נפש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי **יעקב מאיר שכטער** שליט"א

פרשת תולדות
תשפ"ז

149

מופעל
אודיע אמונתך
להשקות צמאי אמונה
ממעיניו של מרן
הגה"צ מן שכטער
שליט"א

שמעו ותחי נפשכם
קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

נפשי בשאלתי
שאלות המוגשות לפני מו"ר שליט"א

• שאלה • **לאחרונה אני עובר הרבה קשיים, כמעט בכל דבר שאני מנסה לעסוק בו, בכל פעם צץ מכשול אחר, אני מרגיש ממש ששערי ההשפעות נסגרו בעדי, איך אוכל לדעת מהו הסימן ששולחים לי משמים, האם זה חטא שאני צריך לתקן או קפידא מאדם שפגעתי בו?**

תשובה: בדורינו אנו אין איתנו יודע עד מה, והגם שלפעמים אכן יש סיבה שביד האדם לתקן, אף על פי כן אין אנו יודעים לפענח את הדברים, ומצוי גם שכשאדם נכנס לעניינים כגון דא, אזי נהיה שקוע בדמיונות ורמזים שונים ומשונים, ועל כן תפקידינו לעסוק רק בתפילות ותחנונים לבורא כל עולמים, וכמאמר חז"ל (ברכות כא) "אם התפלל אדם ולא נענה, יתפלל ויחזור ויתפלל עד שיענה שנאמר "קווה אל ה' חזק ויאמץ ליבך (ושוב) וקווה אל ה'". וגם על זה בעצמו יתפלל שיזכה לדעת במה הוא צריך לשפר דרכיו ומה עליו לתקן, ובע"ה יוושע לטובה.

• שאלה • **אחי הצעיר ניחן בכשרונות טובים פי כמה וכמה ממני, ומשנות ילדותינו אני מושווה ביחס אליו הן בעיניי והן בעיני אחרים, בת"ת ואח"כ בישיבה ועד היום שהוא מרביץ תורה. ואני - כפי שאני, אני מתאמץ בכל כוחי לראות בעין טובה את הצלחותיו, אך אין ביכולתי להתגבר על החלישות הדעת שמלווה אותי תמיד!?**

תשובה: אין אדם יודע את שליחותו בזה העולם, יש שעל פי תכונותיו נועד להרביץ תורה בעדרים, ויש שירד לעולם כדי לקבל באהבה את פחיתותו מאחיו, בלי תרעומת כלפי מעלה ח"ו ולהתאמץ בתורה כפי יכולתו וזה תיקונו ושליחותו, ואין אנו יכולים לדעת מי מהם חשוב יותר למעלה.

קרבה אל נפשי
פנימיות הפרשה במשנת מו"ר שליט"א

כקוף בפני אדם

באסיפת עם רבתית החליטו הקופים ברוב דעות כי הגיע העת והעונה לדרוש את השוויון בינם לבין בני האדם...

לא יתכן שבני האדם ינהלו את העולם מבלי להתחשב בדעתם, אמורים הם להיות שותפים מלאים בכל ההחלטות הרות הגורל אותם מחליט המין האנושי להחיל על העולם.

לא יתכן שבבניית גורדי שחקים, מטוסים, חלליות, ובכלל הפיתוח הטכנולוגי, יתעלמו מקיומם ולא יתייעצו עם מעלת כבודם הרמה, וכי במה שונים הם מהמין האנושי, הלא עיניים להם ויראו, אזניים וישמעו, אף הן יש להם, ועוד זאת שדומים הם ברגליהם אשר על שתיים יהלכון... ומכל שכן כשמדובר בהחלטות המשליכות רבות גם עליהם, לא פעם מתעוררים הם בלילות לקולם של ציפורי האויר הטכנולוגים... גורדי השחקים אף הם מחשיכים את אור שמשם, והטכנולוגיה בכללותה הלא מאיימת היא על העולם כולו... מי יודע יום יבוא ויוחלפו הקופים ברובוטים, ומה תהא על מנת הבננות והבוטנים להם זוכים הם בגני החיות...

> **מי יודע יום יבוא ויוחלפו הקופים ברובוטים, ומה תהא על מנת הבננות והבוטנים להם זוכים הם בגני החיות...**

אלא שמקצה האסיפה עלה קול אחד קטן וזעיר, כמעט בלתי נשמע; "וכי מי זה קבע ששכלנו שווה לשכלו של האדם. הלא פעולותיהם מוכיחים ששכלם גדול משכלנו. ואולי ושמא תזיק התערבותנו תחת להועיל..."

בעוד הקופים זעמו על חוצפתו של אותו קול קטן, הרי שלאדם הצופה מבחוץ נשמע קול זה כפיקח וחכם להפליא. קשה לו להאמין שבעל חי מסוגל להשיג השגה גבוהה שכזו, כי גם אם אמנם לא השיג אפס קצהו של השכל האנושי הלא השיגו מכח השלילה, יודע הוא לפחות כי לא מחשבותיו מחשבתו...

והאמת היא, שגם למין האנושי קשה להשיג השגה עמוקה זו, קשה לו להבין שכשם ששכלו של הקוף אינו מושלם כך גם שכלו שלו אינו מושלם, הגם שבהשוואה לקוף שכלו אכן גדול לאין ערוך, אבל עדיין אין זו הוכחה שאין שכל גבוה ממנו...

וכשהאדם כן זוכה וכן מבין את זאת, הרי שעל כגון זה אמרו חז"ל: "אדם ובהמה תושיע ה' - אלו בני האדם שערומים בדעת ומשימים עצמם כ**בהמה**", כלומר, אלו שמצליחים להשיג שחכמתו של האדם ככל שתהיה הרי היא כאין וכאפס מול חכמתו של הבורא, אלו הם אותם חכמים עליהם נאמר "וכל איש חכם לב - אשר נתן ה' חכמה ותבונה **בהמה**". למי נותן ה' חכמה, לאותו "איש חכם לב" ומיהו זה? "אשר נתן ה' חכמה - בהמה"! (ע"פ שיחות הר"ן, טו) - אותו אחד שמבין את קוצר שכלו מול שכלו של מי שברא אותו ואת העולם כולו, הוא זה שמפריש את עצמו ממין הקוף וממין בני האדם אשר כמוהו... ולשלימות מדרגה נעלה זו זכה השלם שבברואים, ועל שם זה נקרא "יעקב - איש תם".

ולעובדא למעשה:

"תמימות פירושה לשמוע בדברי ה' וללכת בדרכיו גם כשאין מבינים אותם, וזה עיקר המבחן שבחן השי"ת את אברהם אבינו ע"ה, אם יאחז במידת התמימות בתמידות אם לאו". ("כדת נפש משיבת" מאמר "אשרי תמימי דרך")

כי אכן על האדם לנהוג כאותה בהמה העושה את מלאכת בעל הבית מבלי להתערב בהחלטותיו...

וגם כאשר מחשבתו מתהפכת לפתע מן הקצה אל הקצה עד שנדמה לו שדוקא מחמת קוצר שכלו אינו ראוי בכלל להיות עבד ה' ולעשות רצונו, כי מי הוא זה ואיזהו לערך בוראו, ומה בכלל שווה עבודתו. גם אז עליו להשתמש באותה מידה ולא להתערב בהחלטות הנובעות מהשכל העליון ממנו אשר כן ציווהו, וזאת מתוך ידיעה ברורה - כי לא מחשבותי מחשבותיכם וגו'...

זו היתה מידתו של יעקב אבינו: **"מדתו של יעקב אבינו ע"ה היא א-מ-ת, לומר לך שע"י שהיה איש 'תם' זכה להגיע למידת 'אמת' ר'אש ת'וך סו'ף, כי התמימות מביאה את האדם להצלחה בכל המצבים, הן במצבים של עליה [א' = ראש], הן במצבים של ירידה [ת' = סוף] ובכל מה שביניהם [מ' = תוך]. כי על ידי התמימות גם העליות והירידות הם ענין אחד לגמרי".**

שיא השלימות של כל נברא היא יכולת ההבנה שאינו מושלם! - אז, ורק אז יכול הנך להיות 'שלם', כי הן כשאתה מרגיש 'חכם ומייבין' והן כשאתה מרגיש 'לא מייבין' - תמים תהיה! - תתבטל לשכל העליון ממך, ואז - שלם תהיה!

מכרה כיום

והנה יעקב אבינו ע"ה שהיה שלמות החכמה הנ"ל. כשראה שעשו אינו משתמש בכוח הבכורה אלא היא ישינה ורדומה ונעלמת אצלו, היות שהגביר את הרע על הטוב. לכן ביקש ממנו שימכור לו את הבכורה והוא ישתמש בה לעבודת ה' ותאיר לו את האור הגדול והנפלא הגנוז בה, כי מי לנו גדול מיעקב אבינו, שלמות החכמה, שיכול לפעול גבוה מעל גבוה עם קדושת הבכורה.

ועל פי דברי רבינו יבואר גם למה השתמש יעקב בלשון "**מכרה כיום את בכורתך לי**", שטרחו המפרשים לפרש את תיבת "**כיום**" - ובפשטות הכוונה שתהיה מכירה חזקה וברורה כיום - אמנם ע"פ דברי רביה"ק המבאר שאור החכמה הוא בחינת 'שמש' כי הוא מאיר לו בכל דרכיו כנרמז בפסוק "**ואורח צדיקים וגו' הולך ואור עד נכון היום**", וכדפירש רש"י שהוא "**תקפו של יום**" - ניתן להבין למה בחר יעקב בלשון "**מכרה כיום**", כי בא להדגיש שכוונתו לקנות את מהות הבכורה שהוא אור החכמה הנקרא 'נכון היום' שהוא בחינת שמש. כמו כן רמז לעשו; שכאשר הבכורה שלך תכנס בי היא תאיר 'כיום', כאורו של יום וכתקפו של יום, כי הענין שלי הוא "**ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום**", ואם כן מכרה 'כיום' את בכורתך לי.

(דרך כוכב, תו' א' שיעור ה)

ואברכה לפני ה'

בשעה שהצדיקים אוכלים יש השראת השכינה, וכמו שאמר יצחק אבינו (בראשית בו, ז) "**ואוכלה ואברכה לפני ה'**", לפי שבעת אכילת הצדיק יש השראת השכינה, שהצדיק גם בעת אכילה גשמית הוא ניזון מזיו השכינה ממש. וזה ביאור לדברי רבינו (ליקו"מ קמא סי' סב) **על ידי אכילתן של ישראל נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין**, כי אז זוכים להארת פנים, לפי שיש שפע הבא מהעורף, מאחורי הכתפיים, כלומר שהשפע אמנם בא אבל אין רואים מי נותן ומהיכן משפיעו, אבל על ידי אכילה באופן של הודאה, מקבלים את השפע באופן ישר וזוכים להארת פנים ממש.

(אוסף אמרים, חנוכה, מאמר ד)

אנכי עשו בכרך

מובא בחז"ל (ב"ר ע' ט) עה"פ "**ויהי בבוקר והנה היא לאה**", שיעקב אמר ללאה: רמייתא בת רמאה [רמאית בת רמאי] בלילה קראתי לך רחל ואת ענית ליי?!, אמרה לו: לכל רבי יש תלמידים, ואני ממך למדתי: אביך קרא לך עשו, ואתה אמרת '**אנכי עשו בכורך**', ע"כ. והיינו שטענה לו לאה, שכאשר אביך קרא לך עשו, ואתה אמרת 'אנכי עשו בכורך', היתה כוונתך בזה, שמכיון שקנית את הבכורה הרי הפכת להיות הבכור בעצם, ואם אתה הבכור הרי אני בת-זוגך כי כן אמרו: "**הגדול לגדולה והקטן לקטנה**", ומאחר שעתה אתה הוא 'הגדול' שהרי רכשת את קדושת הבכורה שהיא הקדושה והגדולה שהיתה כבושה אצל עשו, ממילא אני שייכת לך.

(דרך כוכב, תו' א, שיעור ג)

העיקר הוא לרצות ברצון חזק מאד להיות קרוב להשי"ת

מתוך שיחה לחבורת נועם ה' חיפה - כ"ג חשון תשפ"ז

כל הבריאה נבראה רק בעבור הולדת משפחת בני ישראל בעולם, שהם יהיו קרובים להשי"ת, הם ימליכו את השי"ת בכל העניינים שהם עושים, וכל מחשבותיהם יהיה רק למלאות רצון הבורא יתברך שמו. וכן יהי רצון.

העיקר הוא לרצות ברצון חזק מאד להיות קרוב להשי"ת, כי בעבור זה הוא ברא את כל הבריאה, וזהו התיקון של כל אדם, ותיקון כל העולם כולו. ומי שזוכה לזה, אין גבול לגדלותו וחשיבותו.

אנו מודים ומהללים להשי"ת, שהרי העולם מלא עם כל כך הרבה טעותים וספיקות ללא מוצא, ואנחנו זכינו לרבי כזה, משה רבינו נתן לנו את התורה שמשם אנו יודעים מה שצריכים לעשות ומה שאסור לעשות ומה שמוכרח לעשות, כל זה אנו לומדים בתורת ה', וזה צריך להיות כל החיות והגישמאק שלנו, וזה מה שאנו צריכים להעביר לבנינו אחרינו, לחיות עם קרבת אלקים, ותורת משה יתמשך לעולמי עד ולנצח נצחים. ואזי נזכה להוציא לפועל את התכלית שלמענה נבראנו.

מה עושים כשבא זמן שהלב אטום לגמרי, איך יוכל להחזיק מעמד אז?

כלל גדול הוא שאין דורשים מהאדם שיהיה לו רגשי לב, דורשים ממנו רק שיעשה פעולות. שידע היטב מה הפעולות שכן צריך לעשות ומה הפעולות שאסור לעשות, וממילא נבנה הלב, כי רגשי הלב באים מאליהם כשהוא עושה פעולות טובות יזכה לקבל רצון חזק מאד ויתבונן 'על מה באתי לעולם הזה', בשביל מה נבראתי, מה זאת שעובר עלי כל כך הרבה עניינים. והתירוץ הוא אחד, 'להמליכו ולייחדו', באנו לעולם כדי להמליך את הקב"ה, שרק הוא המלך, וכל אחד ירגיש שיש לנו מלך גדול, הוא הקב"ה, ולייחדו, לדעת שאין עוד מלבדו, ולא לכוון לשום דבר רק להעיקר שבעיקרים, אמונה בהשי"ת ולעשות רצונו ולעורר לפניו נחת רוח.

הרצון הוא רצון אחד, וממנו יוצאים כל שאר הפרטים בקרבת ה'.

דוד המלך ע"ה אומר 'ואני קרבת אלקים לי טוב', יש הרבה סוגי טוב בעולם, כל אחד אומר על ענין אחר שזהו ה'טוב', דוד המלך אומר 'ואני', אני אומר, שהטוב האמיתי הוא רק קרבת אלקים, אין שום טוב אחר בעולם כלל. וצריך לכוון בכל דבר שנעשה עימו, לסבב את הענין ההוא באופן שיהיה שם קרבת אלקים.

הענין של התבודדות חדש אצלם, והם מבקשים לדעת איך מתחילים לקיים את העצה הזאת...

מתחילים בעשר דקות התבודדות. זהו ההתחלה. עד שמתחיל להרגיש בזה נועם וטעם טוב, ואז מוסיף עוד ועוד חמש דקות. ואם אינו מצליח, ישמח בכמה דקות התבודדות ביום.

ענין ה'שעה' אסור להיות עליו כמו 'עול' קשה.

אימתי יזכה ל'שעה', כשיטעם קרבת אלקים כזה, גישמאק כזה לשפוך לבו לפניו ית', עד שלא ירגיש שה'שעה' היא יותר מדאי בעבורו. אמנם צריך לזכות ולהגיע לשעה התבודדות, אלא שזה לא בא בפעם אחת.

איך יוכל לדעת מה לדבר ואיך לדבר עם השי"ת.

ההתחלה היא עם 'ליקוטי תפילות', וממילא כבר נפתח הדיבור, ויחזור עוד פעם ועוד פעם על עמוד או הדף שבלקוטי תפילות, וכך יהיה נפתח לו הדיבור, להמשיך לדבר לפני השי"ת.

הספר 'ליקוטי תפילות' הוא רוח הקודש ממש, אין יהודי בעולם שלא ימצא את עצמו בספר הזה. יש שם הרבה פרטים שלא עלה על דעתו לדבר לפני ה' מהם. כל מה שנעשה בנפש האדם כתוב בליקוטי תפילות.

הפלא ופלא, שזכינו לרכוש כזה 'לקוטי תפילות'. זהו ההתחלה, ועל ידו יכנס באמת לשיחה בינו לבין קונו.

השי"ת יעזור שיהיה לנו אמונה חזקה בבורא יתברך שמו, אמונה חזקה בהשגחה פרטית. ונזכה להיות שומר הברית בתכלית תכלית השלימות. אלו הם שני הדברים הראשונים שהם הם הסוד של כל האידישקייט.

החכמה הגדולה

הכלי הנפלא

כמה שיש יותר אמונה, כמה שמאמינים יותר בהשגחה פרטית, נעשים כלי יאה יותר לקבלת החכמה האמיתית. כמה שהאדם מרבה יותר תמימות של יראת חטא ועמידה בנסיונות, קיום כל הלכות התורה בדקדוקן וכל מנהגי ישראל בנאמנות. תמימות זאת מביאה לחכמה הגדולה ביותר.

ולמעשה היא אחת מפלאות הבורא ית', שהתמימות המושלמת והחכמה הגדולה ביותר [הנראים כתרתי דסתרי בעיני ההמון] מתאימים זה לזה ומשלימים זה את זה, ויחדיו יהיו תמים. הה מרומז גם בנוטריקון של השם 'יעקב', שרביה"ק מביאו בתורה זו (תו' א' בליקו"מ) כרמז שלימות החכמה והתמימות; 'יוד' מרמזת לחכמה עליונה [יוד חכמה קדומה], ו'עקב' מרמז ל'מלכות', תמימות - כלומר ה'עקב' וה'יוד', התמימות והחכמה אחד הם בל ייפרדו. וזה מרומז ב**"יעקב איש תם"** (בראשית כה, כז), כי יעקב מרמז על החכמה (כתרגום "ויעקבני' 'וחכמני') והשבח היחיד הנאמר עליו בתורה הוא 'איש תם' - התמימות היא הכלי הנפלא המדוייק ביותר לקבלת החכמה ולהסתכלות בשכל שיש בכל דבר בבריאה, שזה מחובתו של כל איש מישראל - כמתבאר בתורה זו בפנים.

הכח לנצח מלאכים

גם המלאך, הס"מ, לא הצליח להכניע את יעקב - מפני תמימותו ועל פי זה שיעקב מרמז על שלימות התמימות [והחכמה האלקית, שתרווייהו חדא כנ"ל] יש לומר כי זה היה שורש מאבק האיתנים שניהל יעקב אבינו עם המלאך, שרו של עשיו, ולבסוף ניצח אותו בכוח תמימותו וכדלקמן.

כי הנה מובא שהמלאך הזה שנאבק עם יעקב היה הס"מ בעצמו. לילה שלם לחם הס"מ בעצמו עם יעקב אבינו, ואם חלילה היה מנצחו היה עלול להכניס ח"ו את יעקב אבינו לסט"א ולהיות אפילו גרוע מעשיו ח"ו. כי כוחות כבירים השקיע הס"מ באותו לילה להכשיל את יעקב אבינו, וגייס את כל כוחות הטומאה רח"ל. ומובא שבאותן שעות נוראות של המאבק עם הס"מ הכניס ביעקב תבערה נוראה של ע"ז ג"ע ושפיכות דמים, והיה עלול לעשותו אומלל לנצח רח"ל.

ולבסוף על אף הכוחות האדירים שהשקיע המלאך, ניצחו יעקב אבינו. והנצחון הזה היה פלא גדול כזה עד כדי כך שגם המלאך עצמו הופתע מעוצם הנצחון של יעקב עליו כמובא בריב"א שבסוף הלילה כאשר הס"מ ראה שאינו יכול להכניע את יעקב אע"פ שהשקיע בו כוחות נוראים ואיומים - חשב הס"מ כי יעקב הוא גם מלאך, כי הכוחות הללו אינם כוחות אנושיים כלל וכלל, לכן נאמר 'ויגע בכף ירכו', כי מובא שלמלאכים אין קרסול של ירך, ורצה לבדוק אם יש לו קרסול כזה, כי יתכן שהוא מלאך.

ומובא שעיקר מה שהמלאך לא הצליח לנצחו היה מכיון שיעקב היה איש תם, תמימות! תמימות ופשיטות, כי רק ע"י תמימות יכולים לקיים 'אחזתיו ולא ארפנו', לא לעזוב ולא להרפות מהבורא ית"ש יהיה מה שיהיה.

תמימות פירושו שלם עם אלקיו, בין אם אני מבין ובין אם אינני מבין. ויעקב אבינו בכוח תמימותו זכה לשלמות כנאמר **'ויבא יעקב שלם'**

> "אמנם יש בה שחרות, אבל כל האורות וכל הדברים הנפלאים שבעולם אין רואים אלא ע"י השחרות הזאת, הצמצום והתמימות הזאת..."

ובכוח זה התגבר אפילו על המלאך, הס"מ בעצמו, שלא הצליח להכניעו.

גאוה? אסור!!!

יתר על כן מובא, שלאחר מה שהמלאך, הס"מ, נאבק ביעקב אבינו כל הלילה בכוחות משונים ולא הצליח להכניעו, עדיין לא התייאש, וחיפש ומצא עצה נוספת האיך להפילו.

כי הנה מובא שבכח ה'סור מרע' הזה שיעקב לא נכנע לס"מ - קיבל יעקב מוחין חדשים, ונתלבשה בו נשמה קדושה הנקראת 'ישרא"ל', כי 'ישראל' נוטריקון 'לי ראש' המרמז על מוחין. ואז עלה רעיון חדש למלאך כיצד להכניעו - ע"י שיפילו לגאוה בגלל המוחין החדשים שקיבל והנשמה הקדושה שנתלבשה בו. וזו היתה כוונת שאלתו של המלאך מיד אחרי המאבק: "מה שמך" (בראשית לב, כח), וכשאמר ששמו יעקב, אמר לו הס"מ: שמך יעקב? לא ולא! אתה נקרא ישראל, כי אתה גדול מאד - 'ישראל' לשון שררה 'לי ראש'.

אבל יעקב לא התפעל כלל מדברי המלאך ומנסיונותיו להפילו לגאוה ע"י השם 'ישראל', לא נפל ברשת החדשה שהציב בדרכו ולא קיבל זאת ממנו. לכן מיד לאחר שהמלאך קראו 'ישראל' נאמר פעמיים (פסוק ל ופסוק לא) **"וישאל יעקב"**, **"ויאמר יעקב"**. אל תנסה להגדיל ולרומם אותי, אינני אלא יעקב, תמימות ופשיטות!!! וגם בזה ניצח את המלאך שלא הצליח להכניס בו אפי' קורט אחד של גאוה והתנשאות.

זכורני בירושלים לפני שנים רבות היה יהודי צדיק וקדוש בשם הרב צדקה (דודו של הרב יהודה צדקה מראשי 'שיבת פורת יוסף'), וסיפר לי פעם יהודי ספרדי מתמימותו של אותו צדיק:

פעם אחת בא אליו צעיר ואמר לו שהוא רוצה לשוח עמו אודות ההתרחקות ממידת הגאוה וכיצד מגיעים לכך.

גאוה? קרא לעומתו הרב צדקה, אסור! מה יש לדבר מזה בכלל.

פחד של יראת ה' נפל על אותו אברך. מי צריך הסברים וביאורים אם הבורא ית' אסר אותה!

שחורה אני ונאוה

כי פעולת הסט"א היא לנתק את האדם מתמימותו ע"י התחכמויות, וכך היא מכניסה בו ספקות, כמו שפרעה אמר: **"הבה נתחכמה לו פן ירבה"**, הבה נכניס בו התחכמויות וחכמות חיצוניות, וממילא ה'פן ירבה' כלומר הספקות וההיסוסים יגברו ('ספק' בגימטריא 'עמלק'), ואילו הרוח הקודש אומרת: 'כן ירבה' - שה'כן', כלומר ה'ודאות' 'ירבה'! (רש"י שמות א, יב בשם המדרש)

וע"כ מובא מהבעש"ט שלפני השינה יאמרו **'הודאי שמו כן תהלתו'**, כי לפני השינה צריכים שמירה מיוחדת ממזיקים, והמזיקים בורחים מוודאות (כי כל חיותם הוא מהספקות).

ואת התמימות הזאת מכנה רביה"ק (בתורה ל') 'בת עין', רבינו מביא שם את הפסוק **"שחורה אני ונאוה"**, שהמצוות, היינו הסור מרע ועשה טוב הם מכונים 'שחורה אני ונאוה', 'שחורה' - מכיון שהמצוות מלובשים בדברים גשמיים, כפי שקבלנו מסיני שבאופן זה צריך לעשותן, וכן הזהירות מלעבור על איסורים ולעמוד בנסיונות, לא לעשות את אשר אסור לו לעשות, זהו חיוב גם כשאינו מרגיש שום חיות לזה - כל זה בגדר 'שחורה אני', אבל 'ונאוה' - כל היופי והפאר הנפלאים של כל העולמות מקבלים דוקא מכח השחרות הזאת.

וכתב שלזה מרמז ה"בת עין" - שאמנם יש בה שחרות, אבל כל האורות וכל הדברים הנפלאים שבעולם אין רואים אלא ע"י השחרות הזאת, הצמצום והתמימות הזאת, כלומר שאת החכמה העליונה ואת הכח לראות בכל דבר את החכמה האלקית אי אפשר לקבל רק ע"י תמימות.

משיב דבר | מכתבים ממו"ר בעניני הזמן

לפרוץ ולהכנס לגדרי הקדושה - כמתייאש

[...] הכלל שיוצא, שצריך לשמוח מה שיותר מהנקודות טובות שזוכים, ולא להתפעל משום דבר ומשום מכה שקבל מהס"א ח"ו - אז דייקא יבואו לו עיתים טובות בהארת המוחין, שישוב על כל החטאים ועל כל הפשעים והתאוות אשר עדו עליו.

והעיקר שעל אף הכל לא לשקוע חלילה בעצבות. וזה שמביאים כל הספרים מהפסוק **"וחטאתי נגדי תמיד"** (תהלים נא, ה), שהחטא צריך להיות תמיד לנגד עיניו לשוב ממנו וכדי שלא יוסיף לחטוא - זה דוקא כשבאה המחשבה והחרטה על החטא יחד עם תשובה כבן המתחטא לפני אביו, אבל אם נתלווה לזה שמץ של עצבות, מזה לא תצא שום תשובה ושום תועלת כי אם עצבות ועוד עבירות, כי עבירה תגרור עבירה ח"ו, כמו שכתוב בשערי קדושה של רבי חיים ויטאל; **'אין לך דבר שמונע מעבודת ה' כמו עצבות'**. לכן צריכים לסלק את הדעת והמח כשזה מבטל או מבלבל או מכניס מרה שחורה ר"ל, ודייקא אז, ע"י סילוק הדעת המעורב עם עצבות, דייקא אז זוכין לעשות את רצון הבורא יתברך שמו.

ומוהרנ"ת מבאר שסילוק 'המוח של עצבות ויאוש', שייך לכולם, מהרשע שברשעים עד גדול הצדיקים, שאם רשע רוצה לעשות איזה מצוה, אזי מתגברים עליו מחשבות לייאשו עד שמונעים אותו לגמרי ממצוה זו הבאה לידו. וכן יש גדולי צדיקים שהם מלאים השגות ודביקות בהבורא, גם אליהם מופיע הבע"ד בטענה: הלא אתה טלית שכולה תכלת ובית מלא ספרים למה אתה חייב בציצית ובמזוזה... גם הם צריכים לסלק את דעת זו ומוח זה, ולבטל את עצמם לדעת משה רבינו, שבעשיית המצוה הם מגיעים עד אין סוף. כי הלא המצוות הקדושות הם חכמתו יתברך, וכל מצוה שמקיימים נעשים ממנה תיקונים נפלאים יותר מכל השגתם. ודייקא על ידי זה יזכו להשגות גבוהות ולדביקות הבורא עד אין סוף ותכלית.

***

לפני שבוע למדתי בלקוטי הלכות ברבים, בקטמון בישיבתינו שם, איך שהס"א מתגברת על כל גדותיה איום ונורא, בבחינת מאמר החכם **"אין גבור כמתייאש"**, כמו שכתב מוהרנ"ת בלק"ה' מכיון שעתה הוא כבר עת קץ בב"א, ובקרוב יעביר את רוח הטומאה מן הארץ, לכן הסט"א היא כמתייאשת, ועם מיואש קשה מאוד להילחם כי הוא עלול לעשות דברים אשר לא כדת אשר ניתן להם מן השמים ואין להם רשות להתגבר כ"כ.

כמדומה לי שבמקום אחד בלק"ה או ספר אחר, מבאר בזה את מה שאמרו תנאים או אמוראים על משיח צדקינו **'ייתי ולא אחמיניה'** (סנהדרין צח ע"ב) - זה עולה על החושך והסתרה והעלם המוחין שיהיה 'בימים ההם', וסמכתי את זה לענין סילוק המוחין שמובא לעיל. ומוהרנ"ת כתב שזה בחי' לעבוד את השי"ת בבחי' 'מתייאש', כי אם הם עובדים כמתייאש - לנגד זה צריכים לפרוץ את גדרי הקדושה כמתייאש ולהכנס לשם, אף אם המוח מונע אותו ע"י מצוה (התלבשות במצוות) או שמפתהו שהיא עבירה או עם איזה בלבול אחר, **'יהיה מה שיהיה, אך הוא 'ימשיך בחזקה בשלו, שלא ימוט מהשי"ת 'ותורתו הקדושה גייט מען נישט אוועק... עליו מה, און פון השי"ת 'ותורתו הק' אין הולכים]**.

כל זה כתבתי לפי רשימת המוחין מהדיבורים שנדברו בשבועות אלו, לא כתבתים מכוון דוקא לך, כי אם לכל החבורה...

יעקב מאיר שכטער

ניצוץ אחד! | ניצוץ קודש ממאמרי ומכתבי מורינו שליט"א

כשמרבה בתפילה ומשליך עצמו עי"ז לאמונה - הוא נכנס לעולם חדש ונמשך עליו שפע ממקום אחר לגמרי

נפשות חסידיו | סיפורים ולקחיהם מאת מו"ר שליט"א

פלא שלא היה ולא יהיה

שמעתי בשם האדמו"ר הרה"צ ר' אברהם חיים לוין זצ"ל שהיה מכונה "המלאך", שחי בדור הקודם.

שפעם פנה אל מקורביו ואמר להם בהתפעלות, שברצונו להראות להם דבר חידוש נפלא עד מאוד, אשר חידוש כזה לא היה מימות עולם ושוב לא יחזור להיות לעולמי עולמים...

הסובבים נבהלו נחפזו לראות את דבר הפלא אשר חפץ לגלות להם, ומה נשתוממו כשהוציא מכיסו לא יותר מ"תפוח עץ"...

לתמיהתם הגביה רבי אברהם חיים את התפוח והכריז בהתרגשות: התפוח הזה, אשר נתגלה ויצא לאויר העולם באורח פלא, הינו בריאה מיוחדת ונפלאה בפני עצמה, אשר לא היה כאן מימות עולם ושוב לא יחזור לכאן לעולם...

וסיים: והנה אדם הנוטלו ואוכלו בלא ברכה או ללא כונה ראויה, הלא הוא מהרסו ומאבדו לנצח נצחים.

ומידה טובה מרובה, כאשר מברך עליו ברכתו הראויה ובכונה, ואוכלו במתינות ובדרך ארץ, ובכוח הזה עושה רצון קונו, נמצא שעשה תיקון מיוחד ונצחי לפי העת והזמן והפרי, אשרי לו.